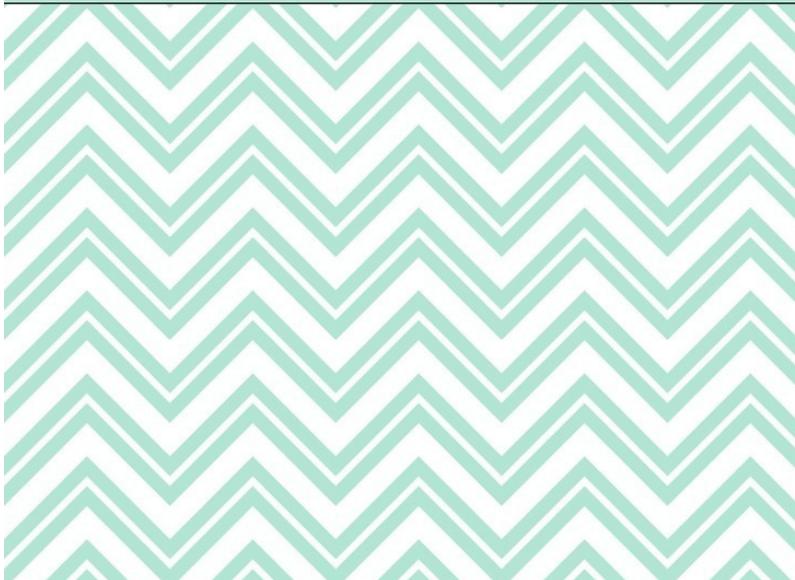

Рузил Фазлыев

Егерменче ел

Шигырь вәгазь. Том 3. Стихи

Рузил Фазлыев
Егерменче ел. Шигырь
вәгазь. Том 3. Стихи

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=68070416

ISBN 9785005900067

Аннотация

Бу китап алдагы ике китапның дәвамы. Егерменче елда язылган шигырләр тупланган. Шигырләрнең күпчелеге вәгазь стилендә язылган. Бизәү, матурлау кулланылмаган, иң гади форматта эшләнгән. Бу электрон китапны үзләштерүгә ясалган беренче адымнар. Иң беренче максат, булган бар шигырләрне барлап, саклап калу максатында ясарга тырышу булып кала. Караучылар, укучылар фикерен ишетүгә бик шат булып идем.

Содержание

Ялгыз жыр	8
Соңгы бүләгем	10
Килә язмыштан	12
Фикер килә	13
Кеше хакы	15
Күңел жыры	17
Сабантуй чоры	19
Бертуганнар	21
Гомер тавы	23
Сыналу вакыты...	24
Онытма язларны	26
Килде вакыт	27
Бер хужа	29
Жәй	31
Озату	33
Сәясәт	35
АллаХ сүзе	37
Июнь	39
Сәләм бирик	41
Язмышка	43
Яңа тормыш	45
Урамда аккош	47
Сулар ага	49

Туган тел	51
Жирдәгеләр	53
Хобби	55
Бәйрәмме	57
Ниләр истә	59
Ифтар	61
Үзгәреш	63
Бүген	65
Ике күпер	67
Конец ознакомительного фрагмента.	69

**Егерменче ел
Шигырь вәгазь.
Том 3. Стихи**

Рузил Фазлыев

© Рузил Фазлыев, 2022

ISBN 978-5-0059-0006-7 (т. 3)

ISBN 978-5-0056-9347-1

Создано в интеллектуальной издательской системе Ridero

сравнить

Егерменче ел

Бу китап алдагы ике китапның дәвамы. Егерменче елда язылган шигырләр тупланган. Шигырләрнең күпчелеге вәгазь стилендә язылган. Бизәү, матурлау кулланылмаган, иң гади форматта эшләнгән. Бу электрон китапны үзләштерүгә ясалган беренче адымнар.

Иң беренче максат, булган бар шигырләрне барлап, саклап калу максатында ясарга тырышу булып кала. Караучылар, укучылар фикерен ишетүгә бик шат булыр идем.

Рузил Фазлыев

Ялгыз җыр

Сәхнә уртасында ялгыз җырчы,
Матур итеп җырлар җырлады.
Тын алырга куркып тыңлаучысы,
Тыңлады да, аны тыңлады...

Җыры саен моңы арта кебек,
Күңеленнән чыккан жылы бу.
Хәтирәләр ташкыннары кебек,
Сагыш дигән язмыш җыры бу.

Башланада чишмә агышыдай
Ул әйләнә көчле агымга.
Халык күңеле саегаalmas әле,
Шундый җырчылары барынды.

Җырчы җыры, олы кораб кебек,
Ерак дингезләрдә йөзгәндәй.
Аның белән күңел җырлагандай,
Аның сагышларын сизгәндәй.

Җырчы шулай җырын бүләк итә,
Яшәү өчен биреп өметләр...
Күбрәк булсын иде әле җирдә,
Шушы ялгыз җырчы кебекләр.

Соңгы бүлөгөм

Сагынулар, түгөл офтанулар,
Хәтерләрдә кайту үткәнгә.
Үткән юллар барсы үземнеке,
Ул юлларны хөрмәт иткәнгә.

Эйтәм икән булган фикерләрне,
Кысмасыннар алар йөрәкне.
Булганыңны кеше белән бүлеш,
Ул кемгәдер булыр кирәкле.

Хыял сызмыйм, нидер төзү өчен,
Андый куәттә юк беләктә.
Эйтеп калам эле онытканчы,
Саклап калганнарны йөрәктә.

Жирдә яшәү үзе олы бәхет,
Шуны аңлап яшәү кирәген.
Туймас кебек яшәп китәбездә,
Аңламыйча Аллаһ биргәнөн.

Күңелдәне әйтеп бара алсам,
Тынычлана алыр йөрөгөм.
Шөкерләрем, бөтен рәхмәтләрем,
Шигырь булып, соңгы бүлөгөм.

Килә язмыштан

Кеше язмышы ул кешенеке,
Кирәк түгел ана көнләшү.
Мөмкин мени, кеше көче белән,
Язмыш белән язмыш берләшү.

Кабатланмый язмыш сукмаклары,
Янәшә һәм бергә узсада.
Бер мизгелдә төгәл кабатланмый,
Бер карашка охшаш булсада.

Кабатланмас яшерелгән серләр,
Башка беркем белә алмаслык.
Кай вакытта авыртулы була,
Башка кеше түзә алмаслык...

Кыйммәтедә жирдә кешеләрнең,
Бердәм булып бергә булуда.
Вакланмыйча, кирәк булмаганга,
Дәрес итеп тормыш коруда.

Кеше булып кала белә алу,
Жирдә яшәүләрнең бүләге.
Хөрмәт белән карау язмышларга,
Яшәү өчен иң-иң кирәге...

Фикер килә

Кирәкмидер үпкә саклап яшәү,
Аңламый дип сине кешеләр.
Үз үзеңне кайчак аңлап булмый,
Көтмик шуна башка кешедән.

Син күргәнне, башка яратмаса,
Кеше уе сиңа охшамас...
Булган шикләреңнән арынмасаң,
Күңелләрең һичтә бушамас.

Кеше күңеле аерым дөнья кебек,
Кануннары була төрлечә.
Кеше күңелләре күренми шул,
Бәя биреп булмый күрмичә.

Уйланасың, шикләнәсең кайчак,
Ышанулар жиңә күберәк.
Ялгышулар юлдаш була икән,
Авыр чагы, шунда бигерәк.

Дәрәс фикер килә еллар үткәч,
Кирәк кебек бәлки булмаста...
Ничек дәрәс, ничек булган диеп,

Чагыштырып карап тормаска.

Кеше хакы

Ана хакы, бала хакы дибез,
Бу сүзләрне кемнәр белмидер.
Күңеленә сала алмаганнар,
Күпме михнәт жирдә күрмидер.

Хак дигәне, безнең бурычлар,
Без кыласы булган гамәлләр.
Бала өчен дәрәс юл күрсәтү,
Ана өчен дога – сәләмнәр.

Хак дигәндә, дәрәс чамалап,
Күпме алдың, күпме бирәсен.
Эзер булып, бүгенгеләр өчен,
Иртәгәсен ниләр күрәсен.

Тиеш гамәл соңармаска тиеш,
Вақытлары барсы билгеле.
Булганнары бары синекеме,
Эллә аны Ходай бирдеме...

Минекә дип әйтү дәрәс микән,
Кылган гамәлләрдән башкасын.
Кеше хакы, кеше өлеше ул,

Күңеллөрдә генә ятмасын.

Ала белгәч, бирә белү кирәк,
Калган эшкә «карлар яумасын».
Кеше хакы, Ана-бала хакы,
Үтәлмичә жирдә калмасын...

Күңел жыры

Ишеттемдә шушы моңлы жырны,
Онытылып әллә кителде...
Гомер буге шушы жырны эзләп,
Бүген генә таптым шикелле.

Үткәннәрнең әллә сәләме,е,
Әллә килеп хәзер иреште.
Күңел алданамы әллә шулай,
Диңгез диеп, аккан инешне.

Жыр агыла жанга сихәт биреп,
Тыңлаганда уйлар уйладым.
Таң калып мин бары тыңлый алдым,
Юраргада хәттә кыймадым.

Күңел жыры булып ишетелде,
Көтеп алган бәйрәм шикелле.
Күңел өчен олы сихәт булды,
Күптән аны көткән бит инде.

Бу моң әллә озак сакланганмы,
Бик тирәндә йөрәк түрендә...
Ишетелер өчен, күңел жыры,
Олы бүләк булып бүгенгә...

Сабантуй чоры

Тальян гармун моңнар таратыр,
Сабантуйлар чоры життелэр...
Сабантуйдан сабантуйга кэдэр,
Тагын көннэр үтеп киттелэр.

Еллар үтэ сабантуйлар көтеп,
Бэйрэм көтеп, көтеп күрешү.
Сэлэмләшеп, бергә жыельп,
Бер береннең хәлен белешү.

Жыен иде, аның исемнәре,
Без үскәндә, йөгереп урамда.
Шулай бергә халык жыела ала,
Авылларда жыен булганда.

Кичектереп берәз кайтуларны,
Көтеп тора жыен чорларын.
Күз алдында тота өмет белән,
Ишетәсен тальян моңнарын.

Быел тагы шулай көтәбездә,
Булыр микән диеп жыеннар.
Сабантуйлар булмый кала алмый,
Халык яши, халык жыелган!

Бертуганнар

Бер анадан туган, малай, кызлар,
Газиз балалары ананың.
Бертуганнар яши алган өчен,
Зур хөрмәткә хакы бар аның.

Апамы ул, абый, энеме,
Сеңлесеме – барысы туганнар.
Жан жылысы барсы бер кешенең,
Бер карында алар булганнар.

Жан индергән ходай бер урында,
Бер үк булган ана жылысы.
Ана өчен барысы тигез була,
Кечкенәсе, урта, зурсы...

Кабатланган бишек җырларыда,
Берсе артыннан берсе үскәннәр.
Бер өстәлдә утырып тезелешеп,
Жыелышып чәйләр эчкәннәр.

Иң зур бәхет шуны тоеп яшәү,
Тормышыңда булу туганың.
Истә тотып туган булуларны,

Хәлләреңне белә торганың.

Гомер тавы

Юллар, юллар һаман чакыралар,
Ул юлладан ничек туясың.
Озын микән үткән юллар диеп,
Кайвакытта уйлап куясың...

Артта калды, үргә менгән чаклар,
Югарыда күрөп өметләр.
Агай булып таудан төшөп килә,
Үргә менеп киткән егетләр...

Яшәр өчен түгел гомер тавы,
Күрер өчен генә биектән.
Томыш юлы жир өстеннән үтә,
Бар яшәеш жиргә береккән.

Ярты юлда туктап калмый гына,
Ярыйда ул эле баралсаң.
Адашмыйча, каты давылында,
Егылмыйча эгәр калалсаң.

Кешедә бит, бары жан иясе,
Жир йөзөндә килә яшәсе.
Кычкырасы килә кайвакытта,
«Без кеше бит» диеп дәшәсе...

Сыналу вакыты...

Бер мөлне үзгәрде барысы,
Яктылык кимеде шикелле...
Бер илдән бер илгә вируслар,
Чикерткә шикелле сикерде.

Даруын табалмый, давалый табиблар,
Югалып калгандай бар халык.
Сугыш юк, ачлык юк шикелле,
Тукталып калгандай бик арып.

Озакка житәрме бу хэлэт...
Без шулай күпмеләр яшәрбез.
Билгесез иртәгә – буласы...
Ярдәмгә Аллахка дэшәбез.

Ул гына белүче алда ни буласын,
Эфәтнең бетәсе көннәрен...
Самолет- танклар файдасыз,
Шаһидтер белгәнәң, күргәнәң.

Тынгандай бар дөнья, бөтен жир,
Тукталган шикелле хэрәкэт...
Ни булып бетәсен белмәгәч,
Яшәүдә беткәндәй бэрәкэт.

Бер сынау мизгеле бары тик,
Ә күпме халыкка кагыла.
Кайлардан көтэргә ярдәмне...
Битараф Аллаһның барына.

Вируслар күренми, беленми,
Кешенең йөзөндә, кулында.
Галимнәр бер нидә белмәгән,
Бүгөнгә ул вирус турында...

Дәлиллек барыбыз өчендә,
Галәмнең хужасы бер генә.
Сәбәпче булырмы аңларга,
Жаваптар бирәсе көн генә.

Он ытма язларны

Он ытма язларның килүен,
Урамда кояшның көлүен...
Арыныйк күңелсез хисләрдән,
Он ытып вируслар йөрүен.

Вируслар китәрләр, бетәрләр,
Бездәге курыкуны көчәйтөп.
Аңларбыз без кайбер әйберне,
Ишетми йөргәнне ничә әйтөп.

Кешенөң дөнъяда урыны,
Билгеле – язылып куелган...
Күрәсе булганны күрәсен,
Үзгәрми ул синең, уеңнан.

Гарәсәт, давыллар булалар..
Кай вакыт кагыла күпләргә.
Вакытлар аңлата, күрсәтә...
Кем хужа галәмдә, күкләрдә.

Килде вакыт

Кемдер сүгә көндә хөкүмәтне,
Кем гаепле саный дәүләтен...
Үзе һаман кыргыйлана бара,
Каплап тормый хәттә гәүрәтен.

Күренмәгән вирус килеп кинәт,
Андыйларны берәз «юата».
Кая керер урын тапмаганда,
Коры жирен кинәт чылата.

Бәргәләнә берәз кеше күңеле,
Ярдәм белми каян көтәргә.
Билгесезлек юлда олы киртә...
Ничек аны урап үтәргә.

Гадәтләнгән тормыш туктагандай,
Кемгә тыныч кемгә куркыныч...
Уйлаганда, бараз аңлайсыңда,
Түләнмәгән кебек зур бурыч.

Калган эшкә, инде карлар яуган,
Бүгенгесен кирәк уйларга...
Тормыш көзе ишек каккан чакта,
Өмет итеп йөрмә туйларга.

Бурычларың сине озатмасын,
Олы юлга чыгып киткәндә.
Каршыласын иде матур жәйләр,
Язлар үтеп жирләр кипкәндә.

Бер хужа

Синдэ хужа, миндэ хужа кебек...
Хужалыклар гына билгесез.
Кайда күреп була алыр микэн,
«Син хужасы» дигэн билгесен.

Хужасызмы бөтен якты дөнья,
Каян килеп чыга вируслар.
Адашалар, бүленэлэр кинэт,
Гүлэйт итеп йөргөн туристлар.

Таныш түгел, көтелмэгэн сынау,
Безгэ бүген ясый сәяхэт.
Жилдэ очкан яфраклар кебек,
Байлыклар һәм бөтен сәясэт.

Кемнән безгә ярдәм килә ала,
Түрэләрдән, яки дәүләттән.
Кайсы безгә дөрөсерәк сөйли,
Сакланырга иде, гайбәттән...

Ике рэхэт бергә килә алмый...
Савап көтмик, гамәл булмаса.
Сусауларны чиләк баса алмас,
Сулы булып алар тормаса.

Жиңел килгән бәхет сизелми шул,
Кадерләрен авыр аңлавы.
Кеше өчен олы кисәтүдер,
Тормышларның жиңел бармавы.

Жэй

Язлар житсэ, язлар матур кебек,
Алыштырды хэзер жэйлэре.
Күңел анын матурлыгын тоя,
Эллэ күңел өчен хэйлэме.

Жэйлэр житеп, дөнья үзгэрэ шул,
Уяналар бөтен чэчкэлэр.
Күңеллэре жилкенүен сизэ,
Күп яшэгэн олы яшьтэлэр.

Жэй жылысы, тагы өмет бирэ,
Булыр кебек алда гомерлэр.
Алдагысын бары Ходай белэ,
Күрәселэр аны күрерлэр.

Картаясы килми, күңел көтэ,
Жэйлэр килеп тагын киткәнен.
Тагы беркат язмыш, көткәннэргэ,
Матур мизгель бүлэк иткәнен.

Еллар шулай, алар йөгерэлэр,
Ашыкмаган чактакта күңеллэр.
Йөрэк кенэ ярсыгандай була,

Тибэ башлагандай бүтөннэн.

Матурлана бара кебек хэзер,
Жэйлэр генэ түгел, көннәре.
Күрәселәр, күрелмичә калмас,
Күп булсада инде күргәне.

Озату

Бик ямансу була күнелләрдә,
Якын кеше китсә мәңгегә.
Буйсынабыз язмыш агышына,
Сорау биреп булмый Тәңрегә.

Көтүләрнең файдалары булмый,
Үкенеүләр генә сакланыр.
Онытылмас, ләкин өйрәнелер,
Ялгыз кебек яшәү башланыр...

Искә төшөп, күнел яраланыр,
Эйтә алмый калган сүзләрдән.
Дога укып, эрвах рухына...
Яшьләр чыккан чакта күзләрдәр...

Хәтер бары берләштерә ала,
Яшәп киткән эби-бабалар...
Без яшибез бүген тормыш диеп,
Ә бездән соң, безнең балалар.

Буш сүзләрнең кирәгедә калмый,
Тормыш кабатланмый барыбер.
Хәтер дигән әйбер жуелмасын,

Туганнарның жирдә каны бер.

Буын белән, буын өзелмәсен,

Күпме генә сулар аксада.

Ул бәйләнеш, кеше күңелендә,

Хәтерләрдә бары саклана.

Сәясәт

Кемнәр сәйми икән сәяхәтне,
Бер тапкырдан күңел тартыла.
Кемнең балалары читтә укый,
Чит илләрне хурлап халыкына.

Капиталист череп бара диеп,
Бездә кемнәр хәзер байлар соң...
Кемнең балалары «типтерәләр»,
Ә байлыклар килгән кайдан соң.

Кайдан килде яңа хужалары,
Халыкныкы дигән милекнең.
Бездә исә халык өченме соң,
Законнарга язган ирекнең...

Кайчан гына куып житәрбездә.
Кайчан гына узып китәбез...
Алар жүләр, без акыллы диеп,
Үзебездә ышанып бетәбез.

Без булмаган жирдә әйбәт дигән,
Мәкаль мэгәнәсе ялган дип.
Эшлэгәннәр каты байый ала,
Бары ялкау ярлы калган дип.

Кемнэр өчен яхшы хезмэт хақы,
Ә кемнэргә яллар кырымда.
Чит илләрдә, кемнэр план кора,
Күчмә милек алу турында...

АллаХ сүзе

Аллаһ сүзе иманлылар өчен,
Кеше булса гына иманда.
Ярдәм сорап була курыкмыйча,
Иман юлларында булганда.

Кәферлектә, имансызлар икән,
Алар өчен жаза, кисәтү...
Ялгышканнар адашканнар өчен,
Дәрес юлны кирәк күрсәтү.

Кайдан килә жәннәт сорый алу,
Кәферлектә яшәп киткәнгә.
Кабул була мени андый теләк,
Аллаһыны инкар иткәнгә.

Без беләбез Аллаһ кичерүче,
Кайчан гына тәүбә итсәктә.
Тәүбә өчен һаман вакытлар юк,
Гомер көзләренә житсәктә.

Бер хикмәте кебек язмышларның,
Хакыйкәтне аңлау чоры бар.
Кемнәрнендер әйтер сүзе бар,
Жырланмаган эле жыры бар.

Тормыш юлы авыр, озында ул,
Яллар кирэк кайчак күңелгә.
Учак жылыларын тоеп калыйк,
Әйләнгәнче алар күмергә.

Июнь

Күңелнеңдә була нечкә чагы,
Өзелердә китәр шикелле.
Куып булмый эчтән кайвакытта,
Уйга килгән шикле фикерне.

Биек галәмнәрдә уйлар оча,
Ә сукмаklar үтә жирләрдән.
Аңлый алам алга барумны,
Каршы искән көчле жылләрдән.

Искә төшә икән үткәннәрең...
Димәк юллар эзсез булмаган
Гомер юлы, зарланырлык түгел
Жир йөзәндә төссез узмаган.

Яңартасың икән хәтерәңне,
Сәфәр кебек күптән үткәнгә.
Шатланулар бирә очрашуда,
Ул мизгелне өзәлеп көткәнгә.

Өмет бирә безгә яшәү көче,
Ә хәтердә барсы саклана.
Жылы чагы күбрәк булган икән,

Барысыда истә калсада.

Сәләм бирик

Чын күнелдән әйткән сәләм сүзе,
Күпме мәгәнә эченә жыя ала.
Сәләмәтлек теләп хәлен белү,
Кеше өчен шатлык була ала.

Битарафтан, ихлас сәләм булмас,
Кабул итсәдә ул башкадан.
Очрашулар кеше язмышында,
Сәләм сүзе белән башланган.

Сәләм сүзе, күнел сүзе кебек,
Чын булмаса, жиңел әйтелмәс.
Сәләм сүзе кабул булмый калмас,
Йөрәгеңнән чыгып әйтелгәч.

Синең сәләм, синең догаң кебек,
Кеше белән сәләм алышу.
Ул бит була шулай кешеләрчә,
Тормышларда яшәп барыш ул.

Сәләм биреп яшик якыннарга,
Сәләм сүзен ишетеп торсыннар.
Сәләм алып, сәләмәтлек теләп,
Аллаһыга дога кылсыннар.

ЯЗМЫШКА

Белеп буламы соң, ишетмәсәң,
Үз күзләрең белән күрмәсәң.
Укыганны, ишеткәннәрне,
Колагыңа «элә» белмәсәң.

Белем- юллар, безгә үтәр өчен,
Кирәк жиргә барып житәргә.
Ният белән гамәл шикеллеләр,
Белгәнеңчә кирәк үтәргә.

Бармы файда эшләнмәгән эштән,
Кирәк икәнлеген белептә.
Сәләм бирми узып киткән кебек,
Якын танышыңны күрептә.

Күңелләргә якын булганнары,
Язмыш юлларыңны салада.
Үзең сайлап ала алганнарың,
Эзләр булып жирдә калада.

Язмыш юлы кешедәндә тора,
Кушылганча аны узмасаң.
Биргән язмышыңны саклый алып,

Үз кулларың белән бозмасаң...

Яңа тормыш

Үзгәрә шул энә заманалар,
Тамашалар кинәт кимеде.
Экраннарға күчә барысыда,
Әллә хәзер әкият илеме...

Шаяртулар, ямьсезләнеп бетте,
Күтәрелде хақы гайбәтнең.
Язганнарның аермасы юктай,
Ялган белән дәрәс әйбәтнең.

Мәзәк ясап, ялгыш егылганнан,
Лайк өчен сатып намусын.
Серен сата мәзәк өчен диеп,
Мыскыл итә яқын танышын.

Артист булды хәзер ярты халык,
Бүләшәләр төн һәм таңнарын.
Ни ашаган, ниләр сатып алган,
Кемнәр белән кая барганын.

Колхозчыда, эшчедә юк хәзер,
Сатучыда, сатып алучы.
Калганнары телевизор аша,
Аптырашып карап ятучы.

Урамда аккош

Аккошлар кайталар, килэлэр,
Оялар коралар язларда.
Күллэргә күркәмлек бирэлэр,
Пар булып суларда йөзгәндә.

Сокланмый буламы карарга,
Күлләрдә йөзүен аккошның.
Булганмы кайчандыр күргәне,
Урамда йөргәнен аккошның.

Танышу теләге булганмы,
Әллә ул адашып юлыккан...
Кешеләр янына килгән бит,
Урамга менгән бит сулыктан.

Аккошлар матурлык билгесе,
Кошларның олысы, аклары.
Нигәдер урамнан, ялгыз кош,
Тып тыныч курыкмый атлады..

Сирәк хәл тормышта очырый,
Кемнәрнең буладыр күргәне.
Бармы икән, кайсыдыр авылда,
Аккошның урамда йөргәне...

Сулар ага

Агымсулар үз юлларын таба,
Ә ярлары түбән тын акса.
Сулар агып кына ярлар ясый,
Көчле агым булып ул акса.

Зур елгада биек ярлар була,
Киң урыннар, ярлар арасы...
Күпме сулар ага бу юл аша,
Күпме сулар бардыр агасы.

Тыңлаганда агым тавышларын,
Ул тавышта нинди серләр бар.
Аңлый алсак агым тавышларын
Безгә алар ниләр сөйләрләр...

Елга, чишмә, бөтен су жиһаны,
Аңлап бетермәслек нигъмәт бит.
Сусаганда әдәм баласына,
Тамчысыда нинди кыйммәт бит.

Мохтажлыкның файдасыда бардыр,
Булганнарның кадрен белергә.
Әшлибезме, барлык кушылганны,
Чын нигъмәтне жирдә күрергә.

Туган тел

Туган тел кадере артамы,
Эллә соң бөтенләй югала.
Акырынлап сизелми яшәүдә,
Бөтенләй бетүгә юл ала.

Татарны дуслар бит якламый,
Саклана ул үзен сакласа.
Бирелеп замана шаукына,
Ялгышып үз телен сатмаса.

Кем боза үз телен уйламый,
Тырышып кушабыз дуслар.
Дуслар бит татарча өйрәнми,
Беләләр бары тик үз телен.

Ике дус сөйләшми татарча,
Татарлар тырыша дусларча.
Туган тел күчә ала балага,
Укы дип син дәүләт кушканча.

Кешене кеше иткән теле бар,
Иманлы итүче дине бар.
Шуларны югалтмый яшәрлек,

Халыкның яшәгән җире бар.

Жирдәгеләр

Жирдә яши алу мөмкинлеге,
Тормыш диеп бездә атала.
Кеше барыбер аңлап бетерә алмый,
Ул юллардан ничек барсада.

Кырган кебек жирдә олы эшләр,
Кеше сизә үзен хужадай...
Күпме аның жирдә өлеше бар,
Ул турыда, ничтә уйламай.

Тырышсада үзе оча алмый,
Ул балыктай суда йөзә алмый.
Артык теләк аны бозып куя,
Нәфесенә кеше түзә алмый.

Жирдә нигъмәт иксез-чиксез кебек,
Булдырам дип күпме алсаңда.
Туймас кебек, аңа житмәс кебек,
Жир йөзәндә үзе калсада.

Кеше өчен шундый язмышлардыр,
Бу дөньяда безне сынарга.
Вақыт бармы күпме жирдә яшәп,
Шөкер итеп дога кыларга...

Хобби

Күп кешенең сөйгән шөгеле була,
Кәсеп түгел, күңел теләге.
Аннан башка яшәү яме житми,
Булмасада яшәү терәге.

Хобби диләр бугай чит илләрдә,
Безнеңчә ул шөгел, мавыгу.
Бирелеп китеп оныту барысын,
Күңелләргә әйбәт дару ул.

Кем балыкка йөри онытылып,
Кем үстерә матур чәчәкләр.
Кайберәүләр бал кортлары кебек,
Балын эзли һәрбер чәчәктән.

Тәбигатьне кемдер якын итә,
Кемнәр жырлый, кемнәр жыр яза.
Теләкләрең булса күңелендә,
Мөмкинлекләр бар бит дөньяда.

Күрә белсәк якын тирә якны,
Күңел күзе булса көчлерәк.
Кабатланмас гомер берәү генә,

Матур яшәү өчен көч кирәк.

Бэйрэмме

Күп бэйрэмнэр, берэү санын белми,
Көnnэр калмый инде бэйрэмсез.
Чорлар үтэ карантинда кебек,
Еллар үткән кебек жэйләрсез.

Нинди бэйрэм була ала икән,
Безгә бармы анда мэгәнэ.
Биеп яшәп, яп ят бэйрэмнәрдә,
Үз бэйрәмен белми, тэгәнэ...

Бэйрэм бит ул, көтеп алган шатлык,
Ул көnnәрдә кәэф сафлана.
Вакыт үтэ, бэйрэм ераклаша,
Ә күңелдә озак саклана.

Арзан бэйрэм, буш күңелләр өчен,
Бэйрэм ямен аңлый белмэгән.
Уйлап табып яңа бэйрэмнәрне,
Гомерендә бэйрэм күрмэгән.

Кошлар көне, ак аюлар көне,
Дуслар көне, дошман бэйрәме...
Күңелендә үз бэйрәмен бармы,

Шул турыда уйлыкъ әйдәле...

Нилэр истэ

Болыннары, чэчү басулары,
Тагын нилэр калган хэтердэ.
Күңеллэрдэ нилэр уелып калып,
Күз алдында тора хэзердэ.

Сакланганмы якты кичерешлэр,
Онытканнарыда шактыйдыр.
Якты эзлэр, эгэр калган булса,
Онытсамда, күңел саклайдыр.

Китапларны ачып карап була,
Үткэн язмыш күпкэ катлаулы.
Безгэ биргэн, тормыш мизгеллэрен,
Хэтер дэфтэрендэ саклауны.

Язып бару барысын мөмкин түгел,
Истэ кала якты юллары...
Уйлар белэн ул юлларга кайтып,
Сизэ алса күңел кыллары.

Тормыш яме төрле һәркем өчен,
Һәр күңелгэ кирэк юаныч.
Үткәннэрне уйлап жылы тойсаң,
Шул буладыр, тормыш куаныч...

Ифтар

Рамаданда ике шатлык,
Уразада булганда.
Беренчесе Аллах өчен,
һәм Ифтарлар булганга.

Ифтарларның мөһимлеге,
Китапларда жавабы.
Ифтарлар үткөрүчегә,
Уразадай савабы.

Уразаның ифтарлары,
Күңелләрне нечкәртгә.
Тарвихлар бәйрәм төсле,
Ифтардан соң кичләрдә.

Ифтар эле вәгәздә ул,
Коран уку һәм дога.
Мәрхүм булган кардәшләрне,
Искә алуда була.

Изге айда, изге гамәл,
Савапларга мөмкинлек.
Сафландыру күңелләрне
Жиңел генә мөмкин бит.

Үзгәреш

Билгесезлек бүген хөкүм сөрә,
Чирләр көтөп чирләп ятабыз.
Өйдән чыгар өчен рөхсәт кирәк,
Кемнәр ничек, гайбәт сатабыз.

Замананын яңа геройлары.
Яңа юллар әллә сызамы.
Акыл сатыр өчен халыкка,
Озын киңәшмәләр узамы.

Авызына карап яши яши,
Хөкүмәттән барсын көтәбез.
Коллык хисен якын итә итә,
Кешеләктән чыгып бетәбез.

Башлылар күп, бөтен ил тулы,
Акыл бирүчеләр туктады.
Вақыт үткәч, белгеч күбәер,
Ә хәзергә бердә юк әле.

Алдан белүчеләр эндәшмиләр,
Шарлатаннар нидер уйлана.
Йокы түгел, жиһан үзгәрә,
Төшләр генә диеп уйлама.

Тыныч үткән олы давыл кебек,
Жир өстендә тормыш үзгәрә.
Сәбәпләре әле ачыкланыр,
Барып житәр әле безгәдә.

Бүгөн

Дөньялар киң, юллар такыр,
Бүгөн тормыш шулай бармыш.
Харам белән хэләл бергә,
Кичә айнык, бүгөн салмыш.

Телдә иман, күңелләр буш,
Ниятләр бар гамәлләр юк...
Житкән кебек барысыда,
Өсләр бөтен, тамаklar тук.

Элеккеләр онытыла...
Яңаларны таба алмыйбыз.
Урында да тора алмыйбыз,
Алгада без бара алмыйбыз.

Салкын хәзер карашларда,
Елмайганнар, жүләр кебек.
Бүгөн халык дөнья диеп,
Батырларча үләр кебек.

Ят бәйрәмнәр гөрләп үтә,
Яңа диеп тырышабыз.
Үзезнең эшләр мөшкель.

Башкаларга булышабыз.

Гөнаһ жыеп узышабыз,
Нәфес безне, каты жигә.
Канәгатьлек каян килә,
Рәхәт табып кайсы жиргә...

Кемнәр безне уятыр соң,
Йоклаганнар булмасакта.
Бозыклыклар арасында,
Бозык булып тумасакта.

Күңелләргә ниләр булды,
Ниләр анда кереп тулды...
Аңладыкта, соңардык шул,
Бушатырга бик соң булды.

Ике күпер

Елга тирэн булмаса да,
Авылыбызда ике күпер.
Бэлэкэй һәм олы күпер,
Икеседә төзек, бөтен.

Гелдә алай булмаганнар,
Су агызгач ясаганнар.
Олы күпер аша жәяү,
Урау юл дип атаганнар

Олы күпер элегерәк,
Бик олыда була алмаган.
Комбайннар һәм чәчкечләр,
Аның аша чыга алмаган.

Запас чара – елга аша,
Ипләп кенә кереп чыгу.
Ялгышырак кыланганда,
Су читендә кереп «чуму».

Яшәү өчен авыр вакыт,
Заманасы шундый булган.
Кул астында ни табылса,
Кеше шуннан күпер корган.

Таш, тимердэн хэзер алар,

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.